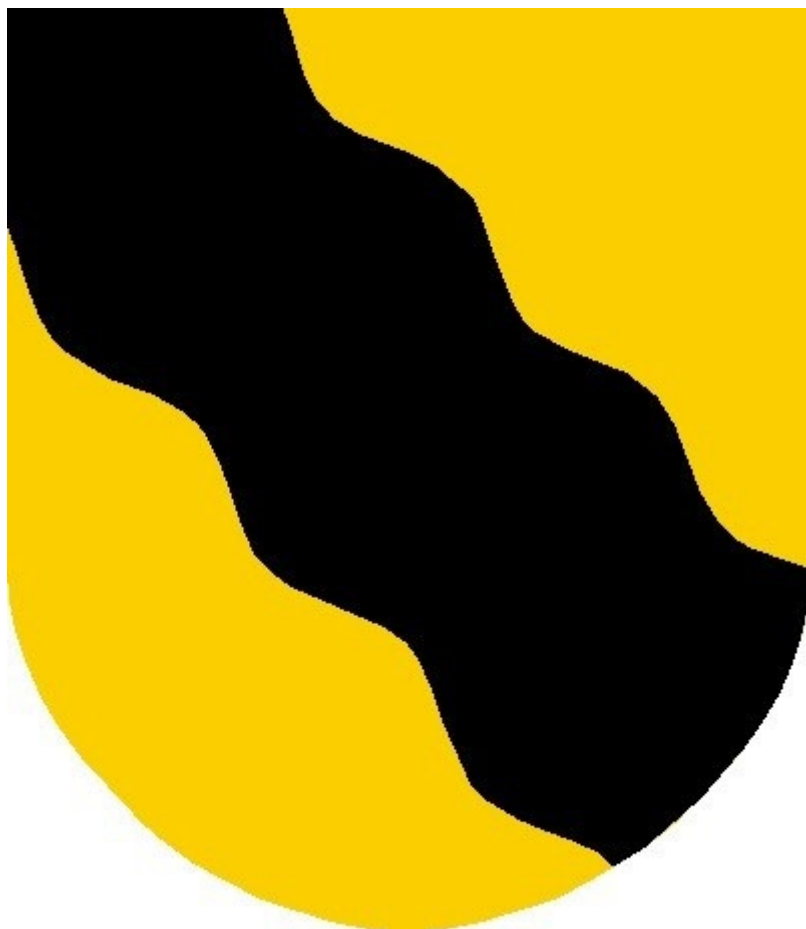

RANTASALMEN KUNNAN KONSERNIOHJE

Voimassa 1.6.2025

Hyväksytty kunnanhallituksessa 31.3.2025 § xx
Hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.4.2025 § xx

1. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA LUONNE

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, omistajanäkökulman toteuttamiseen yhteisöjen toiminnassa kuntakonsernin kokonaisedun huomioon ottaen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

Konserniohjeeseen on sisällytetty Hyvä hallinto- ja johtamistapa –ohjeistus.

2. SOVELTAMISALA

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntalain (410/2015) 6 § mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kirjanpitolaissa määräysvallalla tarkoitetaan tilannetta, jossa kunnalla on 1) enemmän kuin puolet kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai 2) oikeus nimittää ja erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavissa olevassa toimielimessä.

Rantasalmen kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Rantasalmen kunta on kuntakonsernin emoyhteisö.

Rantasalmen kuntakonserniin kuuluvat kunnan lisäksi seuraavat tytäryhteisöt:

Tytäryhteisö	Kunnan omistusosuus
As. Oy Porala	100,00 %
As. Oy Punatupa	52,32 %
Kiinteistö Oy Järviluonnonkeskus	100,00 %
Kiinteistö Oy Rantasalmen Aseman liiketalo	100,00 %
Kiinteistö O Rantasalmen Eläinlääkäritalo	100,00 %
Kiinteistö Oy Rantasalmen Teollisuustilat	100,00 %
Kiinteistö Oy Rantasalmen Vuokratalot	100,00 %

Kunnan osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteysyritystä ja osakkuusyritystä (omistus suoraan tai välillisesti 20–50 %).

Kuntalain 6 §:n mukaan tytäryhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jossa kunnalla tai kunnalla yhdessä yhden tai useamman tytäryhteisönsä kanssa on määräämisvalta. Määräämisvalta on, kun kunnalla on enemmistö yhteisön kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä tai muuten tosiasiallinen valta päättää yhteisön taloudesta ja toiminnasta.

Rantasalmen kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

- Järvi-Saimaan Palvelut Oy
- RaJuPuSu – Monitoimihalli Oy

Rantasalmen kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Etelä-Savon Maakuntaliitto
- Itä-Savon koulutuksen kuntayhtymä

Tilinpäätöksessä vuosittain ilmoitetaan Rantasalmen kunnan omistamien yhteisöjen ajantasaiset omistusosuudet.

3. KONSERNIOHJEEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaisesti.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnanmääräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

4. KONSERNIOHJEEN SITOVUUS

Hyväksytyt konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta on velvollinen ottamaan huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

5. KUNNAN TOIMIELINTEN TOIMIVALLANJAKO

Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät ja toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä. Hyvään hallintotapaan kuuluu, että kunnan tytäryhteisöjen asioita kunnan hallinnossa käsiteltäessä noudatetaan hallintolakia (434/2003) ja muita menettelytapasäännöksiä mm. esteellisyyteen ja sidonnaisuuksiin liittyen.

Kunnanvaltuuston tehtävät

Kunnanvaltuusto on Rantasalmen kuntakonsernin toiminnan ylin valvoja. Kunnanvaltuuston hyväksymät kunnan toimintaa ohjaavat visiot, toiminta-ajatukset ja strategiat sekä muut linjaukset määrittelevät omistajapolitiikan perusteet. Kunnanvaltuusto määrittelee merkittävät linjaukset joko erillisillä päätöksillä tai strategian ja talousarvion yhteydessä.

Kunnan omistajapolitiikan tarkoituksena ja tavoitteena on mm.:

- yhteistyön organisointi ulkopuolisten tahojen kanssa
- riittävä tuotto kunnan pääomasijoitukselle ja
- laadukkaiden ja edullisten palvelujen tuottaminen kunnalle ja kuntalaisille

Tytäryhteisön perustamisvaiheessa tai liittyttäessä yhteisöön, josta pääomasijoituksen kautta tulee tytäryhteisö, kunnanvaltuusto:

- päättää perustamisesta/liittymisestä

- päättää pääomasijoituksesta
- hyväksyy yhteisön toiminta-ajatuksen, jonka tulee liittyä Rantasalmen kunnalle kuuluvien tehtävien suorittamiseen
- päättää omistajapolitiikasta

Lisäksi kunnanvaltuusto:

- hyväksyy lisäpääomasijoituksen tytäryhteisöönsä
- myöntää lainan tai takauksen tytäryhteisön pitkäaikaisen vieraan pääoman hankintaan
- seuraa kuntakonsernin toimintaa konsernitilinpäätöksen kautta tilinpäätösten yhteydessä, kunnanvaltuuston kyselyjen kautta sekä tarvittaessa erityisselvityksinä mm. tarkastuslautakunnan pyynnöstä sekä
- valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien toimielimiin, joiden perussopimuksessa on niin määrätty, muuten edustajat valitsee kunnanhallitus
- hyväksyy merkittävät omaisuuden hankinnat tai myynnit esim. kiinteistökaupat

Kunnanhallituksen tehtävät

Kunnanhallitus ohjaa Rantasalmen kuntakonsernia:

- vastaa omistajapolitiikan omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta kunnanvaltuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja –valvonnan
- raportoi kunnanvaltuustolle puolivuositain (1–6 kk ja tilinpäätös) yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä antaa arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- nimeää kullekin tytäryhteisölle sen konserniohjauksesta vastaavan viranhaltijan toimialajohtajista tai kunnanjohtajasta
- nimeää ja tekee ehdotukset kunnan edustajiksi yhteisöjen hallintoelimiin (mm. hallitusten jäsenet) ja yhtiö-/vuosikokouksiin siltä osin kuin tehtävä ei kuulu kunnanvaltuustolle
- antaa tarvittaessa ohjeet kuntayhtymäkokousten jäsenille käsiteltävänä olevista asioista
- antaa tarvittaessa ohjeet nimeämälleen edustajalle tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhteisökokouksissa käsiteltävänä oleviin asioihin
- antaa yksityiskohtaisia ohjeita konserniohjeen lisäksi
- seuraa konserniyhteisöjen toimintaa ja antaa tarvittaessa ehdotuksia toimenpiteiksi havaittujen puutteiden korjaamiseksi

Kunnan johdon tehtävät

Kunnanjohtaja vastaa kuntakonsernin johtamisesta ja seurannasta.

Kunnanhallitus määrää tytäryhteisökohtaisen ja osakkuusyhtiökohtaisen konserniohjausedustajan hallintosäännön tarkoittamista omistajaohjaukseen osallistuvista viranhaltijoista (kunnanjohtaja ja toimialajohtajat).

Kunnanhallituksen valitsema konserniohjausedustaja yhteisössä raportoi kunnanhallitukselle yhteisön toiminnasta aina, kun yhteisön toimintaan liittyy merkittäviä muutoksia tai epäkohtia.

Kunnanhallituksen tulee huolehtia siitä, että mahdollisen konsernitilin käytöstä tehdään

vuosittainen raportointi osana tilinpäätöksen valmistelua.

Toimialajohtajien tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Edustajien valinta konserniyhteisöjen hallintoelimiin

Nimettäessä edustajia kunnan konserniyhteisöjen hallintoelimiin tulee kiinnittää huomiota seuraavaan:

- henkilöllä, joka osallistuu yhteisön omistusohjaukseen ja omistusvalvontaan on mahdollisimman hyvä asiantuntemus ja konserniyhteisön toimialan tuntemus
- edustajien on oltava ajan tasalla alan kehityksestä
- edustajiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain (609/1986) mukaisesti tasapuolisesti miehiä ja naisia

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa (isännöitsijää) yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kunnanhallituksen kannanoton hankkiminen ja ohjeiden pyytäminen

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/kunnan edustajan on aina otettava selvää kunnanhallituksen kannanotosta ennen päätöksentekoa, kun päätös huomattavasti vaikuttaa kunnan taloudelliseen vastuuseen. Ennakkokanta on hankittava ainakin seuraavissa tapauksissa:

- toimitusjohtajan (isännöitsijän) valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- yhteisön strategia ja pitkän aikavälin tavoitteet
- yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen merkittävä muuttaminen
- toiminta-alan/toiminta-ajatuksen muuttaminen, toiminnan olennainen laajentaminen tai supistaminen, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- merkittävä tai poikkeuksellinen investointi tai merkittävä omaisuuden tai oikeuden luovutus, hankinta, vuokraaminen tai panttaaminen mm. kiinteistö- tai osakekaupat. Alle 3000 euron arvoisen omaisuuden tai kiinteistöjen myynti ei edellytä ennakkokantaa.
- varsinaiseen toimintaan kuulumaton tai siihen vain epäsuorasti liittyvä investointi ja sen rahoitus
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- muun sitoumuksen (sopimus) myöntäminen, joka johtaa merkittävään taloudelliseen vastuuseen
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen

- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen
- kunnan edustajan mielestä yhteisön tekemä päätösesitys/suunnitelma on kunnan edun vastainen
- muu yhteisön toiminnan kannalta olennaisen merkittävä asia, jolla saattaa olla vaikutusta kuntakonsernin toimintaan ja vastuisiin

6. TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Kunnanvaltuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua kunnanvaltuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarvioissa- ja suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialalla sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemässä tavalla.

Kuntakonsernin talouden hallintaan voi kuulua konsernitili, jota käytetään konserniyhteisöjen lyhytaikaisen rahoituksen ja ensisijaisesti kassanhallinnan välineenä. Konsernitilin käytön ehdot, korkotasot ja limiitit vahvistaa kunnanhallitus vuosittain. Konsernitilin käytössä tulee huomioida konserniyhteisöjen taloudellinen tilanne ja varautuminen mahdollisiin riskeihin.

7. TILIKAUSI, KIRJANPITO, TILINTARKASTUS JA KONSERNIRAPORTOINTI

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt laativat kirjanpidon itsenäisesti siten, että tilinpäätöksistä on laadittavissa konsernitilinpäätös. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain (1336/1997) mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain (410/2015) mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitolaptaa.

Tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Kunnan tytäryhteisön on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen, riskeihin ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Tytäryhteisö raportoi kunnalle toiminnastaan ja taloudestaan puolivuositain (1–6 kk raportti ja tilinpäätöstä varten). Raportointi on lisäksi välttämätöntä aina, kun yhteisön toiminnassa on olennaisia poikkeamia tai muutoksia. Tytäryhteisön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan. Tytäryhteisöillä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan

seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle mahdollisen konsernitilin käytöstään osana puolivuosisiraportointia ja tilinpäätösraportointia. Kunnanhallitukselle toimitetaan vuosittain katsaus konsernitiliä käyttävien tytäryhteisöjen konsernitilin limiitin käytöstä, kertyneistä koroista ja mahdollisista maksuhäiriöistä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida tavoitteiden saavuttamista koko konsernissa. Sillä on sen vuoksi oikeus saada tarvitsemiaan selvityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä sekä käydä tutustumassa niiden toimintaan. Sama koskee kunnan tilintarkastajaa. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivullisille.

Konsernitilinpäätöstä varten tytäryhteisöt toimittavat tilinpäätösasiakirjat, toimintakertomuksen sekä tilintarkastuskertomuksen kunnan kirjanpitoon. Kunnan kirjanpitoyksikkö antaa yksityiskohtaiset ohjeet tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta vuosittain. Tiedot pyydetään myös kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöiltä ja yhteisöiltä, joissa kunnalla on merkittävä omistusosuus.

Tarvittaessa kunnanhallitus voi kutsua yhteisön johdon edustajan kuultavaksi.

8. HENKILÖSTÖPOLITIikka

Konsernin henkilöstöpolitiikan tulee soveltuvin osin noudattaa kunnan henkilöstöpolitiikkaa. Mahdollisten uusrekrytointien yhteydessä noudatetaan Kuntatyönantajien määräyksiä ja palkan määräytymisen perusteita.

9. RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN VALVONTA

Kuntakonsernissa noudatetaan mahdollisimman yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa ja tytäryhteisöjen on noudatettava soveltuvin osin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Tytäryhteisöjen on huolehdittava riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan/isännöitsijän vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Tytäryhteisöjen on huolehdittava omaisuutensa ja toimintansa vakuuttamisesta ja seurattava vakuutusturvan ajanmukaisuutta.

Kunnan edustajaksi tytäryhteisön toimielimeen valitun tulee noudattaa annettuja ohjeita. Konsernin johto voi tarvittaessa vaatia edustajalta raportointia yhteisön asioista. Edustajan tulee oma-aloitteisesti ottaa yhteyttä konsernin johtoon silloin, kun hän katsoo tytäryhteisön käsittelyssä olevalla asialla olevan olennaista merkitystä koko konsernin kannalta.

Toimielimen jäsenten tulee toiminnassaan ottaa huomioon tytäryhteisöjen edun ohella konsernin kokonaisuus. Konsernin kokonaisuus ja tytäryhteisön etu eivät voi olla merkittävässä ristiriidassa. Jos kunnan edustaja on tilanteessa, jossa hän joutuisi toimimaan kunnan edun vastaisesti, hänen tulee pyytää selkeät toimintaohjeet.

Konsernitilin käytöstä aiheutuvat riskit kuuluvat osaksi kuntakonsernin riskienhallintaa. Konsernijohtoon tulee seurata konserniyhteisöjen taloudellista tilannetta ja varmistaa, ettei mahdollinen konsernitilin käyttö johda hallitsemattomiin

taloudellisiin riskeihin. Konserniyhteisön tulee ilmoittaa konsernijohtolle viipymättä, mikäli konsernitalin limiittiä on käytetty yhtäjaksoisesti yli 12 kuukauden ajan, ja sen tulee laatia suunnitelma pitkäaikaisen rahoituksen järjestämiseksi.

10. SISÄISET PALVELUT JA HANKINNAT

Yhteiset tukipalvelutoiminnot

Tytäryhteisöjen tukipalvelutoimintojen kohdalla noudatetaan Rantasalmen kunnan konsernijohtoon antamaa ohjeistusta. Toimintoja voidaan yhdenmukaistaa yhteisellä ohjeistuksella ilman varsinaista keskittämistä. Tytäryhteisöjen toiminnassa suositellaan ensisijaisesti konsernin omien tukipalveluiden hyödyntämistä silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Tavoitteena on edistää konsernin sisäisiä synergioita, kuitenkin siten, että tytäryhteisöillä säilyy mahdollisuus käyttää myös ulkopuolisia palveluntuottajia perustellusta syystä.

Rantasalmen kunnan konsernijohtoon ohjeistus toimitetaan tytäryhteisöille omistajaohjausjohtajan toimesta. Ohjeistuksen laatimisesta vastaa kunkin toiminnon osalta taho, joka kunnassa vastaa toiminnon toteuttamisesta.

Kuntakonsernissa yhteisiä keskitettyjä tukipalveluita tai palveluita, joissa pyritään yhtenäisiin linjauksiin ovat:

- Rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä maksuvalmiuden hoito
- Taloushallinto
- Tilintarkastus
- Palvelussuhdeneuvonta
- Vakuuttaminen
- Isännöinti
- IT-toiminnot
- Hankinnat

Hankinnat

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen on noudatettava julkisista hankinnoista annettua lakia (1397/2016) ja kunnan hankintaohjeita.

Hankinnoissa on käytettävä hyväksi yhteishankintojen kilpailuttamismahdollisuuksia ja konsernin yhteisiä hankintakanavia.

11. TIEDOTTAMINEN KONSERNIA KOSKEVISTA ASIOISTA

Kuntalain (410/2015) 29 §:n mukaan, milloin kunnan tehtäviä on annettu yhteisön hoidettavaksi, kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön toiminnasta.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaavat yhteisön puolesta toimitusjohtaja/isännöitsijä sekä kunnan ja kuntakonsernin puolesta kunnanjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa on otettava huomioon yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta niiden hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toiminnassaan tarpeellisenä ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan eivät ole vielä julkisia, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti hallintojohtajalle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

12. HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

Johdanto

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen tavoitteena on yhtenäistää Rantasalmen kunnan konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä sekä varmistaa, että tytäryhteisöissä toteutuvat hyvät liiketoimintaperiaatteet, avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti.

Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää hallituksen, johdon, tilintarkastajien ja tarvittaessa sisäisen tarkastuksen vuorovaikutusta. Ohjeella halutaan varmistaa, että omistajien ja muiden sidosryhmien näkemykset johtamis- ja hallintojärjestelmästä otetaan huomioon. Hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaan toimittaessa noudatetaan osakeyhtiölakia (624/2006) ja muita säännöksiä ja yhteisön toimielimet hoitavat niille säädetty tehtävät. Ohjetta noudatetaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen hallinnossa ja soveltuvin osin muiden yhteisöjen (osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät, yhdistykset, säätiöt) hallinnossa.

Yhtiökokous

Osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain (624/2006) ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat. Yhtiökokoukset pidetään osakeyhtiölain (624/2006) ja yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa pidetään ylimääräisiä yhtiökokouksia. Yhtiökokouksessa asioita käsiteltäessä on noudatettava mahdollisesti voimassa olevia osakassopimuksia.

Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja käsiteltävät asiat

Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohta ja kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain (624/2006) ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määrittämällä tavalla. Yhtiökokoukset toimitetaan valitulle yhtiökokousedustajalle ja kunnan hallintojohtajalle omistajan evästyksen valmistelua varten.

Yhtiökokouksen liitteet

Varsinaisen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kokouksen liitteenä tulee olla kokouksen asialista ja yhtiön yhteystiedot.

Varsinaisen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kokouksen liitteenä tulee olla kokouksessa käsiteltävistä asioista riippuen

- tilinpäätös sisältäen tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot
- toimintakertomus
- tilintarkastuskertomus
- talousarvio
- muut mahdolliset asiakirjat

Yhtiökokouksen pöytäkirja

Yhtiökokouksen pöytäkirja tulee olla osakkeenomistajien saatavilla kahden viikon

kuluessa yhtiökokouksesta. Allekirjoitettu pöytäkirja tulee arkistoida asianmukaisesti.

Hallitus

Hallitustehtäviin valittaessa tulee jäseneltä pyytää ennakoon suostumus tehtävään. Yhtiön edustajan tulee ilmoittaa hallituksen varsinaiseksi jäseneksi, varajäseneksi, tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi valituille valinnasta kyseiseen tehtävään.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa/isännöitsijää, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan/isännöitsijän, hyväksyy yhtiön tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan sekä vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta.

Hallituksen jäsenten valinta ja pätevyys

Hallituksen jäsenten tehtävänä on edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua riippumatta siitä, mikä taho on nimennyt heidät hallituksen jäsenehdokkaaksi. Yhteisön hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävien hoitamiseen. Hallituksen jäsenillä tulee olla tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan ja hallinnon ja johtamisen asiantuntemus. Hallituksen tehtävien ja tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että hallitus koostuu jäsenistä, joilla on monipuolinen, toisiaan täydentävä kokemus ja osaaminen.

Hallituksen jäsenen toimikausi

Hallituksen jäsenen toimikausi on yhtiöjärjestyksen mukainen. Valinta tehdään mahdollisuuksien mukaan seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti, ellei valintaa tehdä uudestaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle ja sille toimielimelle, joka on edustajan tehtävään valinnut. Erottamisesta päättää se toimielin, joka on edustajan tehtävään valinnut. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, on hallituksella vastuu uuden jäsenen valitsemisesta jäljelle jääneeksi toimikaudeksi.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain (624/2006) mukaisesti.

Hallitus ohjeen hyväksymishetkellä

- huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä
- päättää yhtiön strategiasta ja valvoo sen toteuttamista
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan/isännöitsijän
- määrittää toimitusjohtajan/isännöitsijän palvelussuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen tai tätä vastaavan palvelusopimuksen
- vastaa yhtiön kirjanpidon, rahoituksen ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista
- hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat suositukset
- hyväksyy talousarvion
- päättää yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä
- päättää yhtiön asioista sen mukaan kuin laissa tai yhtiöjärjestyksessä on päätetty
- huolehtii yhtiön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole siirretty hallituksen puheenjohtajalle, toimitusjohtajalle/isännöitsijälle tai muulle henkilölle

- ohjaa, tukee ja valvoo toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön päivittäisjohtamista
- päättää toimitusjohtajan/isännöitsijän taloudellisista valtuuksista noudattaen konsernin yleistä linjaa
- huolehtii vuosittaisesta itsearvioinnista
- edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitus toisin päättänyt
- kutsuu koolle yhtiökokouksen ja valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat
- valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja. Toimitusjohtajalla/isännöitsijällä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja kokoontumisaikataulu. Hallituksen kokouksista laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen tai kaikki kokouksessa läsnäolleet, jos näin on päätetty. Pöytäkirjat on numeroitava ja säilytettävä luotettavalla tavalla. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla/isännöitsijällä on oikeus saada eriävä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, ellei yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen perusteella edellytetä määräänemmistöä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa eikä panna täytäntöön sellaista yhtiökokouksen tai yhtiön muun toimielimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain (624/2006) tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

Hallituksen puheenjohtaja ja hänen tehtävänsä

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Hallituksen puheenjohtaja

- vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja/isännöitsijä sitä vaatii
- vastaa siitä, että kokoukset ovat asianmukaisesti valmisteltuja ja että kokousaineisto on hallitusten jäsenten käytettävissä viikkoa ennen hallituksen kokousta
- johtaa hallituksen tehokasta työskentelyä ja toimii kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa sekä allekirjoittaa pöytäkirjan
- vastaa siitä, että konserniohjeessa mainittu ennakkokäsitys hankitaan
- seuraa ja valvoo toimitusjohtajan/isännöitsijän toimia

Vastuu osakeyhtiössä

Hallituksen jäsenen vastuu perustuu velvollisuuteen edistää huolellisesti toimien yhtiön etua. Vastuu sisältää osakeyhtiölain (624/2006), muiden lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattamisen. Hallituksen jäsen saattaa joutua vastaamaan päätöksistään yhtiölle, yhtiön osakkeenomistajille tai kolmannelle henkilölle.

Hallituksen jäsenten vastuu on pääsääntöisesti yhteisvastuullista. Hallituksen puheenjohtajalla on korostunut vastuu valvontavelvollisuuden, asioiden valmistelun ja päätöksentekomenettelyn osalta. Hallituksen jäsenen vastuu on sekä siviili- että rikosoikeudellista. Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja/isännöitsijä voivat joutua henkilökohtaiseen vastuuseen mm. salassapitosäännösten rikkomisesta sekä tahallista ja tuottamuksellista toiminnasta ja laiminlyönnistä.

Toimitusjohtajan asema ja tehtävät

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja. Isännöitsijää koskee sama mitä tässä konserniohjeessa todetaan toimitusjohtajasta. Hallitus valitsee ja voi erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista laaditaan yhtiön ja toimitusjohtajan välinen kirjallinen toimitusjohtajasopimus.

Toimitusjohtaja

- hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa
- huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla
- huolehtii siitä, että yhtiön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtii siitä, että yhtiön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla
- valmistelee hallituksen kokoukset hallituksen puheenjohtajan ohjeiden mukaan ja toimittaa hallitukselle riittävän aineiston hyvissä ajoin etukäteen ennen hallituksen kokousta
- edustaa yhtiötä tehtäviinsä kuuluvissa asioissa.

Toimitusjohtaja ei voi toimia hallituksen jäsenenä eikä puheenjohtajana.

Toimitusjohtaja ei saa noudattaa sellaista hallituksen, yhtiökokouksen tai yhtiön muun elimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain (624/2006) tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

Toimitusjohtajan sijaisen suhteen noudatetaan toimitusjohtajaa koskevia määräyksiä.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kelpoisuus, riippumattomuus ja esteellisyys

Hallituksen jäseneksi tai toimitusjohtajaksi ei voida valita oikeushenkilöä, alaikäistä eikä henkilöä, jolle on määrätty edunvalvoja ja jonka toimikelpoisuutta on rajoitettu.

Hallituksen jäseneksi ei ole syytä valita henkilöä, jonka edut voivat joutua ristiriitaan yhtiön etujen kanssa.

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn eikä yhtiön ja kolmannen osapuolen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänelle on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa.

Palkkiot ja muut etuudet

Hallituksen jäsenille maksetaan palkkiota. Palkitsemisen tavoitteena on vaikuttaa hallituksen jäsenten toimintaan siten, että yhtiö saavuttaa sille asetetut tavoitteet.

Hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiosta päättää yhtiökokous noudattaen Rantasalmen kunnan voimassa olevaa palkkiosääntöä.

Raportointi

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Tytäryhteisöjen tulee järjestää kirjanpitoa siten, että sen perusteella voidaan laatia kuntalain (410/2015) mukainen konsernitilinpäätös.

Konsernitilinpäätös sisältää

- konsernituloslaskelman
- konsernitaseen
- konsernin rahoituslaskelman sekä

- em. liitetiedot, jotka sisällytetään Rantasalmen kunnan tasekirjaan.

Valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäisen tarkastuksen avulla voidaan tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Riskit voivat liittyä esimerkiksi päätöksentekoon, yhtiön tuotteisiin tai palveluihin, rahoitukseen, kilpailutilanteeseen, henkilöstöön, sopimuksiin tai vastuukysymyksiin.

Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Tilintarkastus

Tilintarkastuksen avulla osakkeenomistajat saavat riippumattoman lausunnon siitä, miten yhtiön kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto on hoidettu. Yhtiöissä tulee olla sama tilintarkastusyhteisö ja vastuutarkastaja kuin kunnassa.

Tiedottaminen

Hyvä hallinnointi edellyttää luotettavaa ja riittävää tiedottamista. Yhtiön antamien tietojen perusteella osakkeenomistajat voivat arvioida yhtiön toimintaa ja voivat tehdä omistustaan koskevia päätöksiä. Yhtiö ratkaisee omien tarpeidensa ja lähtökohtiensa mukaisesti, miten ja missä laajuudessa se tiedottaa asioistaan muille sidosryhmilleen. Hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on lainmukaista ja riittävää.

Tietosuoja ja tietoturvallisuus

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen on noudatettava kunnan tietosuoja- ja tietoturvapoliittikka sekä soveltuvin osin niihin liittyviä ohjeistuksia.

Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon tai muu kunnan viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhtiötä koskevaa tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi.

Yhtiön kunnalle toimittamat asiakirjat ovat julkisia viranomaisen julkisuudesta annetussa laissa säädetyllä tavalla.

13. OHJEIDEN VOIMAANTULO

Konserniohje tulee voimaan 1.6.2025 alkaen.